

Beslutningsforslag nr. B 177. Fremsat den 4. april 2001 af Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om ændring af bestemmelserne vedrørende selvforskyldt ledighed

Med henblik på at sikre arbejdsløse i aktivperioden mod urimelige sanktioner ved udeblivelser fra samtaler på arbejdsformidlingen og afbrydelse af uddannelses- og jobtræningstilbud opfordrer Folketinget regeringen til at ændre bekendtgørelsen om selvforskyldt ledighed, således at:

- De regler, der i dag gælder med hensyn til sanktioner og genoptjening af dagpengeret for arbejdsløse i dagpengeperioden, også kommer til at gælde for arbejdsløse i aktivperioden.
- Begrundelserne for udeblivelse ikke betragtes som udtømmende, så den arbejdsløses arbejdsløshedskasse får mulighed for at skønne, om vedkommende står til rådighed.
- Det pålægges arbejdsformidlingen hurtigst muligt at kontakte den arbejdsløse (og dennes arbejdsløshedskasse), hvis den arbejdsløse er udeblevet fra en samtale eller et møde med henblik på, at vedkommende får mulighed for at forklare udeblivelsen inden for en uge.
- Den arbejdsløse har ret til at afbryde et uddannelses- eller jobtræningstilbud, hvis dette ikke fungerer i overensstemmelse med målsætningen om opkvalificering eller udvikling af den arbejdsløse.
- Den arbejdsløse sikres en forbedret retssikkerhed i sager, hvor der er tvivl om, hvorvidt vedkommende står til rådighed.

Bemærkninger til forslaget

Reglerne om selvforskyldt ledighed fremgår af bekendtgørelse nr. 1073 af 21. december 1998 og skal ses i tæt sammenhæng med bekendtgørelse nr. 1074 af 22. december 1998 om rådighed. Bekendtgørelserne omhandler rådighedsforpligtelsen som betingelse for at kunne modtage dagpenge, hvilke handlinger der skal betragtes som selvforskyldt ledighed, og sanktionerne i tilfælde af manglende rådighed eller selvforskyldt ledighed.

Bekendtgørelsen om selvforskyldt ledighed opererer med tre grupper af arbejdsløse:

1. Dem, der opsiget et arbejde eller bliver sagt op under bestemte betingelser. Sanktionen er her 5 ugers karantæne. Gentager det sig 2 gange inden for 12 måneder, mister man dagpengereget, og man skal have 300 timers arbejde inden for 10 uger for at genoptjene dagpengeregeten.
2. Dem, der udebliver fra samtaler m.v. i arbejdsformidlingen i dagpengeperioden. Sanktionen er her 1 uges karantæne og ved gentagelsestilfælde samme sanktioner som ovenfor.
3. Dem, der udebliver fra samtale i arbejdsformidlingen i aktivperioden. Her mister man øjeblikkeligt dagpengeregeten, og arbejdskravet for at genoptjene dagpengeregeten er 1924 timer inden for 3 år.

Siden 1995 er reglerne blevet stadig strammere, samtidig med at kravene til de arbejdsløse også på andre måder er vokset – f.eks. reglen om, at man skal være parat til at påtage sig »rimeligt arbejde«, i modsætning til »passende arbejde«, efter ½ års arbejdsløshed, og at man skal have over 4 timers daglig transporttid for at kunne afslå et tilbud om arbejde.

Her kan i kort form nævnes nogle af strammingerne:

Den 1. april 1995:

- Antallet af »gyldige grunde« til at afslå eller opsiget et arbejde reduceres, og bestemmelsen om gyldig grund gøres udtømmende.
- Jobskifte er kun en gyldig grund til et arbejdsophør, hvis det nye arbejde påbegyndes i forbindelse med

arbejdsophøret. Man kan ikke få dagpenge i en eventuel mellemliggende arbejdsløshedperiode.

- Karantænerne gøres effektive, dvs. at de kun kan afvikles i perioder, hvor et medlem ellers ville have haft dagpengereget.
- »Gentagelsesvirkningen« ændres, så den indtræder ved selvforskyldt ledighed 2 gange inden for 12 måneder.
- Medlemmer i aktivperioden, som uden gyldig grund afslår tilbud efter en individuel handlingsplan, mister retten til dagpenge, indtil de opfylder beskæftigelseskravet.

Den 1. januar 1996:

- Et medlem, som er omfattet af unge-indsatsen, og som uden gyldig grund afslår et tilbud efter en individuel handlingsplan, mister retten til dagpenge, indtil medlemmet opfylder beskæftigelseskravet.
- Der indføres pligt til at overtage formidlet ordinært arbejde ved deltagelse i enhver form for tilbud til arbejdsløse.

Den 19. juli 1996:

- Reglerne om ophør med arbejde i udlandet blev strammet.

Den 30. marts 1998:

- Det præciseres, at arbejdsformidlingen frem til det tidspunkt, hvor medlemmet giver arbejdsformidlingen besked om afholdelse af ferie, kan formidle medlemmet arbejde m.v., der rækker ind over medlemmets ferie, og at et medlem, der ikke har givet arbejdsformidlingen besked om ferien, således hverken før eller under ferien kan afslå et formidlet arbejde m.v. med den begrundelse, at medlemmet skal holde eller holder ferie.

Den 31. august 1998:

- Det præciseres, at reglerne finder anvendelse, selv om medlemmet aktuelt ikke har ret til dagpenge eller ikke anmoder om dagpenge, medmindre den

manglende dagpengeret skyldes, at medlemmet ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

- Det præciseres, at hvis et medlem udebliver fra et møde, tilbud eller arbejde, fordi medlemmet ikke har gjort sig bekendt med sin post, så sidestilles dette med et afslag.
- Det præciseres, at en gyldig grund skal foreligge på det tidspunkt, hvor medlemmet afslår eller ophører i arbejdet, tilbudet m.v., og at den gyldige grund ikke må være en afledt følge af en handling, medlemmet har foretaget efter eget valg.

Den 16. december 1998:

- Det præciseres, at medlemmer, som deltager i uddannelsesforløb, er omfattet af bekendtgørelsen om selvforskyldt ledighed, herunder at de skal stå til rådighed for formidlet arbejde.
- Der indsættes en ny bestemmelse, hvorefter afslag på udarbejdelse og revision af en handlingsplan i dagpengeperioden med henblik på afgivelse af tilbud til påbegyndelse i aktivperioden og afslag på tilbud efter en individuel handlingsplan i dagpengeperioden sanktioneres på samme måde som afslag på tilbud m.m. i aktivperioden.

Det er klart, at der må være rimelige krav for, at man som arbejdsløs kan siges at stå til rådighed for arbejds-

markedet som betingelse for at modtage dagpenge. Lige så klart er det, at der må være klare retningslinjer for sanktionering af selvforskyldt ledighed. Hvad rimelige rådighedsregler er, og problemerne, der følger af aktiveringspolitikken og af et arbejdsmarked, som ikke altid står til rådighed for den arbejdsløse, kan være en interessant diskussion. Men det er ikke en diskussion i forbindelse med dette forslag.

Baggrunden for forslaget er derimod, at der alt for ofte ses eksempler på, hvordan reglerne om selvforskyldt ledighed fører til urimelige sanktioner over for arbejdsløse, som i forvejen står i en svær økonomisk og social situation. Det drejer sig vel at mærke om personer, som faktisk står til rådighed for arbejdsmarkedet, men som alligevel på grund af en enkel forseelse som f.eks. at melde afbud én gang til et møde på arbejdsformidlingen mister dagpengeretten og først kan opnå dagpengeret igen efter 1924 timers arbejde inden for 3 år.

Arbejdsløshedskasserne, som jo er dem, der administrerer rådighedsreglerne, bliver på denne baggrund ofte nødt til at fratage medlemmer dagpengeretten på baggrund af ubetydeligheder, og deres muligheder for at foretage menneskelige skøn er meget begrænsede.

Skriftlig fremsættelse

Jette Gottlieb (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af bestemmelserne vedrørende selvforskyldt ledighed.

(Beslutningsforslag nr. B 177).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.